

Inrätta fler naturreservat, svar på motion (MP)

Förslag till samhällsbyggnadsnämndens beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionens förslag nr 1 avslås med hänvisning till att markägarfrågan inte är löst.
2. Motionens förslag nr 2 avslås med hänvisning till att marken ägs av en privat fastighetsägare.
3. Motionens förslag nr 3 avslås med hänvisning till att områdets värden kan utvecklas utan att området görs till naturreservat.

Ärende

En motion har väckts av Rebecka Hovenberg (MP) om att inrätta fler naturreservat i Linköpings kommun. I motionen skrivs bland annat att Linköping har få naturreservat jämfört med andra städer, och att genom bildandet av reservat höjs naturens status och området skyddas för framtiden, samtidigt som det ökar attraktiviteten för människor att vistas i naturen. Motionen föreslår nedanstående punkter:

1. Gör ett kommunalt naturreservat av Tvärskogsudde
2. Gör ett kommunalt naturreservat av skogarna kring Olstorp motionscentrum
3. Utvidga de nuvarande reservaten i Vidingsjö och Ullstämman så att våtmarksområdena vid Ekängsdalen och Ullaberg införlivas i ett stort reservat.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens samlade bedömning för respektive område är:

1. För marken i Tvärskogsudde pågår förhandlingar med Statens fastighetsverk i syfte att förverkliga översiktsplanen. Eftersom frågan inte är klar föreslås att denna punkt i motionen avslås.
2. Eftersom marken kring Olstorp motionscentrum ägs av en privat fastighetsägare föreslås att denna punkt avslås med motivet att inte inskränka i den privata äganderätten.
3. Kommunen har full rådighet över markområdet och arbetar aktivt för att utveckla platsens natur- och rekreationsvärden redan idag. Motionen föreslås avslås med motivet att områdets värden kan utvecklas utan att det görs till naturreservat.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Inrätta fler naturreservat, svar på motion (MP), 2021-08-18
Motionen

Bakgrund

I Sverige och i många andra länder är naturreservat ett av de vanligaste sätten att långsiktigt skydda värdefull natur. Naturreservaten utgör cirka 85 procent av den yta i Sverige som är skyddad med stöd av miljöbalken (källa Naturvårdsverket). Ett naturreservat innebär att områdets naturvärden ska bevaras för all framtid.

I motionen föreslås områden som skulle passa att bli kommunala naturreservat enligt följande: ”Ett är Tvärskogsudde norr om Ekängen. Där finns flera fina ekmiljöer och strandskogar med stort inslag av ädla lövträd. Ett annat är området kring Olstorps motionscentrum som är ett mycket välbesökt och uppskattat motionscentrum. För att friluftslivet ska säkerställas på lång sikt bör områdets skydd utökas. Ytterligare intressanta områden är de nuvarande reservaten i Vidingsjö och Ullstämman som bör utvidgas så att våtmarksområdena vid Ekängsdalen och Ullaberg införlivas i ett stort reservat. Här finns fågelrika våtmarker och betade ekhagar som lockar många besökare.”

I den av SBN fastställda handlingsplanen för naturvården 2018-2022 finns åtgärden med nummer R65: ”Aktivt arbeta för att skydda fler områden som kommunala naturreservat eller genom andra former av områdesskydd.”

Tidigare utredning

Under 2016-17 gjorde Miljö- och samhällsbyggandsförvaltningen en utredning om lämplig mark för bildande av nya naturreservat.

Samhällsbyggnadsnämnden hade då fått i uppdrag att ”identifiera värdefulla naturområden för ställningstagande till ett nytt naturreservat, med särskilt beaktande av olika tillgänglighetsaspekter”. Genom utredningen analyserades fyra områden som goda kandidater till ett nytt kommunalt naturreservat: Motala ströms ravin, Olstorp, Tvärskogsudde samt Vidingsjö-Ekängsdalen-Ullstämman. Detta baserades på områdenas kvaliteter och förutsättningar med avseende på natur och biologisk mångfald, friluftsliv och rekreation, samhällsbyggnad, tillgänglighet, genomförande, initiala kostnader, driftskostnader samt vidareutveckling.

För att gå vidare med reservatsbildning förordades i första hand alternativet Motala ströms ravin. Förvaltningen fick som ett resultat av utredningen ett uppdrag att inrätta naturreservat här, vilket också har skett.

Områdena som föreslås bli reservat i den föreliggande motionen är de övriga tre områden som ansågs lämpliga i utredningen från 2016-17.

Tvärskogsudde

Tvärskogsudde är utpekad i gällande översiktsplan som ett grönområde för rekreation och biologisk mångfald. Kommunens ambition är att utveckla ett innehållsrikt rekreativt område och besöksmål för boende såväl i Ekängen som Linköping.

Markförhandlingar pågår mellan förvaltningen och Statens fastighetsverk i syfte att kunna förverkliga översiktsplanens utbyggnadsområden samt utveckling av Tvärskogsudde.

Vidingsjö och Ullstämna

Vid den tidigare utredningen framfördes som näst bästa alternativ för bildande av naturreservat området Vidingsjö-Ekängsdalen-Ullstämna. Detta skulle innebära en utökning och sammanslagning av två befintliga naturreservat, där våtmarkerna Ekängsdalen och Ullaberg (ny sedan utredningen gjordes) ingår.

I detta område äger kommunen marken och har full rådighet över markanvändningen. Mycket naturvårdsarbete sker i området, där Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar för förvaltning och utveckling av naturvärden och friluftsliv. Bland annat har flera våtmarker har anlagts både för att gynna växt- och djurliv och för att skapa strövområden med exempelvis vandringsleder, utsiktsplattformar och grillplatser.

Att bilda naturreservat av Vidingsjö – Ullstämna skulle ha fördelen ur naturvårdssynpunkt att det säkerställs att marken varken nu eller framöver kommer användas till annat än natur och rekreation. En nackdel ur kommunens markägar- och stadsutvecklingsperspektiv skulle vara att flexibiliteten för stadens framtida utformning inte är lika hög. Naturreservat kan också påverka kringliggande mark inför bland annat framtida exploatering, genom till exempel säkerhetsavstånd. Sammantaget bedömer förvaltningen att då kommunen har full rådighet över markområdet och redan aktivt arbetar för att utveckla platsens natur- och rekreativvärden är bildande av naturreservat inte nödvändigt för att utveckla värdena i området.

Olstorp

Olstorp är ett välanvänt skogsområde i Ljungsbro, med både motionsspår och höga naturvärden. Ägare av marken är en privat markägare. Ingen dialog har hittills skett med markägaren kring eventuellt bildande av naturreservat, eller annat sätt att långsiktigt säkerställa natur- och rekreativvärden som till exempel naturvårdsavtal.

Ur naturvårdsperspektiv vore det bra att inleda dialog med markägaren för att på något sätt säkerställa framtida markanvändning. Det kan samtidigt vara

problematiskt att lägga kommunala naturreservat över annans mark och därmed inskränka äganderätten, då det påverkar hur marken får användas och hur den ska skötas. Fastighetsägaren kan dock få ersättning enligt en process kring värdering, förhandling och avtal.

Ekonomiska konsekvenser

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser.

Kommunala mål

Ärendet kan relateras till flera delar i det kommunövergripande målområdet Samhälle. Framförallt Ett klimatsmart Linköping och Ett Linköping med rikt kultur-, fritids- och idrottsliv.

I handlingsplanen för naturvården 2018-2022, antagen av Samhällsbyggnadsnämnden finns åtgärd R65, ”Aktivt arbeta för att skydda fler områden som kommunala naturreservat eller genom andra former av områdesskydd.”

Jämställdhet

Natur, friluftsliv och utevistelse kan nyttjas av alla, och främjar jämställdhet, både vad gäller kön, etnicitet, ekonomisk bakgrund och ålder.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Paul Håkansson

Leif Lindberg

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Motionären